

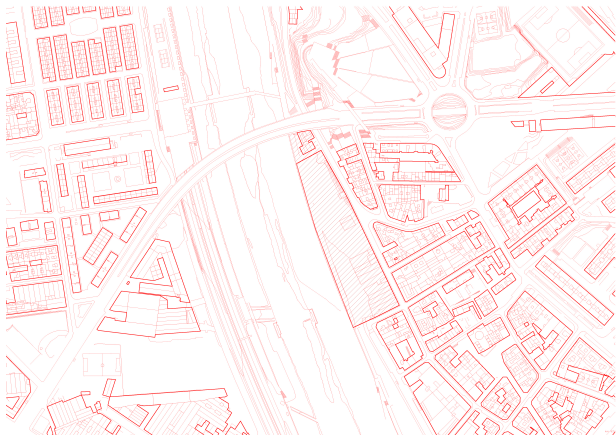
Besòs/Safaretjos

¿cómo compartimos?

Ante los cambios de la pirámide poblacional que anticipan que para el 2050 en Cataluña superaremos los 2'5 millones de personas mayores de 65 años (30 % de la población) y los efectos de la pandemia que ha puesto en crisis el tejido habitacional y ha exacerbado otra pandemia, la soledad, invisibilizada en el interior doméstico, se hace pertinente explorar otras formas de convivencia basadas en la ayuda mutua. El desarrollo de una relación colaborativa promueve la solidaridad, el cuidado mutuo y un sentimiento de pertenencia, que genera lo que se podría llamar una relación cuasi familiar para colmar las necesidades básicas de la vida diaria y carencias afectivas, bien por causas naturales, bien por la emancipación de los otros miembros de la familia.

Se trata de pensar acerca de cuánto espacio personal necesita un ser humano, y de qué forma la comunidad -más allá de la familia nuclear- puede tener lugar en la arquitectura doméstica. La aparición de nuevas formas de compartir o poner en común el espacio pasa por decidir distintas escalas de convivencia. Por un lado, la posibilidad de compartir dentro de la vivienda, distinguiendo entre las unidades habitacionales como territorio de la intimidad, y el cluster que agrupa distintas unidades habitacionales en torno a un espacio de relación compartido, dotado de cocina. Y por otro lado, otra escala de convivencia que se manifiesta en los espacios comunes fuera de la casa. La disposición de locales y dispositivos comunitarios en un entorno de proximidad de los clusters puede ampliar el acto de habitar más allá del confin de la casa, de la misma manera que su ubicación estratégica en el conjunto residencial puede polarizar recorridos y flujos que activen y potencien la vida en comunidad, abriéndose también la posibilidad de establecer vínculos con el tejido social del barrio. Coworking, sala polivalente (reuniones, espacios de juego para niños y mayores), lavandería, habitación o apartamento satélite, huertos urbanos, son entre otros posibles usos el programa, objeto de proyecto, que articula tres escalas de convivencia.

Se trata de diseñar un soporte arquitectónico para la convivencia intergeneracional donde el 60% del espacio total sea privativo y el 40% sea compartido, que logre un equilibrio entre lo privado y lo público, lo individual y lo colectivo, lo propio y lo compartido, la intimidad y la soledad; y que responda al estilo de vida deseado por los solteros de cualquier edad, las familias -ya sean monoparentales o mixtas-, y los mayores.

exercici

La conca baixa del riu Besòs, situada entre la Serralada Litoral i la desembocadura al mar, és un àmbit que concentra el 30% de la població de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Fragmentat per les infraestructures viàries i els creixements urbans desordenats, aquest territori, de gran importància estratègica per l'accessibilitat nord de Barcelona, és clau des del punt de vista mediambiental, on la conca del riu configura un gran corredor verd d'escala metropolitana.

L'àmbit de reflexió es centra al barri dels Safarejtos, ubicat a la zona central de l'eix Besòs al marge esquerra del riu. La seva posició excèntrica respecte a Santa Coloma de Gramenet provoca que el barri establexi més relacions amb els districtes limítrofs de Sant Adrià i Badalona, situats a sud i est respectivament. A nord, el Pont i la passera del Molinet connecten el barri amb el sector de Bon Pastor, situat a l'altra banda del riu.

L'àmbit de treball es concentra en una franja de terreny allargada situada a la vora del riu formada per un conjunt de parcel·les parcialment ocupades. L'exercici haurà de donar resposta a les diferents escales del lloc, resoldre la nova façana fluvial i la relació, actualment inexistent, del barri amb el riu. Es deixa a criteri de l'estudiant la conservació de les edificacions existents dins de l'àmbit. S'haurà de preveure, en qualsevol cas, la reconversió de l'actual zona d'aparcament informal en un passeig fluvial.

programa 1Q

L'ARE (Àrea Residencial Estratègica) previst per aquesta àrea, actualment en suspens, preveia una edificabilitat de 32.500m² d'habitatge i 6.500m² d'equipaments que l'exercici planteja reduir, en una clara aposta per la baixa densitat, a 6.000m² construïts de programa residencial en règim de Co-Housing. Tots els habitatges han d'estar formats per espais privats (Unitats Habitacionals) i espais compartits. La disposició dels espais compartits, presents tant a escala de l'habitatge com del conjunt, es deixa a criteri de l'estudiant. El 60% de la superfície total s'haurà de destinar als espais privats i el 40% als espais compartits.

Espais privats (Unitat Habitacional)
Programa mínim: 1 dormitori + bany + espai d'estar/treball (Sup. mínima: 26m²)
Programa màxim: 2 dormitoris + bany + espai d'estar/treball (Sup. mínima: 50m²)

Conjunt d'unitats habitacionals (Espais privats + Espais compartits)
 Programa mínim: 2 Unitats Habitacionals + espais compartits
 (Sup. mínima: 60m²)
 Programa màxim: 9 Unitats Habitacionals + espais compartits
 (Sup. mínima: 300m²)

Espais compartits (a escala de l'habitatge i/o agregació i/o conjunt: 2400m2 de superfície construïda a les tres escales)
 Sales d'estar
 Espais polivalents (Treball/Taller/Oci)
 Cuines
 Bany
 Habitacions d'acollida
 Bogaderies
 Magatzems
 Local bicicletes
 Espais exteriors
 Horts Urbans

calendari

13 setembre **Presentació curs Habitatge i Ciutat**

Presentació curs Habitatge i Ciutat
Pere Joan Ravetllat
Josep Bohigas. Front fluvial del Besòs
Ibon Bilbao. AC al Besòs

15 setembre **El Lloc i programa**

El Lloc i programa
Marta Peris. *Cohousing*. Sostenibilitat soci
Pablo Roel. Habitar el límit
Elisa Valero. Un futuro que compartir, un
futuro por construir

20 setembre	Tallers. Assignació de professors
22 setembre	Tallers

Tallers. **Assignació de professors**
Tallers27 setembre **Primer Lliurament i Formació de grups**

Primer Lliurament i Formació de grups

29 setembre	Tallers
4 octubre	Tallers
6 octubre	Tallers
11 octubre	Tallers

Tallers
Tallers
Tallers
Tallers

13 octubre	Tallers
18 octubre	Tallers
20 octubre	Tallers

Tallers
Tallers
Tallers

25 octubre **BRUTHER**

BRUTHER

27 octubre	Tallers
3 novembre	Tallers

Tallers
Tallers

8 novembre **Lliurament Mid-Term**

Lliurament Mid-Term

10 novembre	Tallers
15 novembre	Tallers

Tallers
Tallers

17 novembre **Mid-Term. Sessió crítica**

Mid-Term. Sessió crítica

22 novembre	Tallers
24 novembre	Tallers
29 novembre	Tallers
1 desembre	Tallers
13 desembre	Tallers
15 desembre	Tallers

Tallers
Tallers
Tallers
Tallers
Tallers
Tallers

20 desembre	Lliurament Continuada
22 desembre	Lliurament Continuada

Lliurament Continuada
Lliurament Continuada

19 gener **Lliurament final i acte de cloenda**

Lliurament final i acte de cloenda

Aquest tercer curs està dedicat a l'habitatge, probablement el primer i més directe coneixement arquitectònic que tothom experimenta i un dels programes que més contribueixen a la definició de les ciutats.

Proposem, en definitiva, un programa conegut però ple d'incerteses i on més que respostes unívokes pretenem pensar conjuntament com l'habitatge pot satisfer les seves necessitats actuals i al mateix temps donar resposta a la identitat del lloc on se situa. La contribució del projecte residencial a la definició de les nostres ciutats és molt important i en conseqüència proposem exercicis amb clares i específiques implicacions urbanes. La relació del projecte amb el seu entorn o la complementarietat indissoluble d'edifici i espai públic són des d'aquest punt de vista qüestions bàsiques i irrenunciables.

Curs 2021/22 1Q
Responsable curs
Pere Joan Ravetllat

Professors
Jordi Badia
Pau Bajet
Conxita Balcells
Carles Enrich
Bàrbara Noguerol
Marta Peris
Pablo Roel
Xavier Ros
Arnau Sastre

Assistència docent
Julia Andrés
Toni Garcés
Núria Gómez
Sara López

Investigador predoctoral en formació
Jesús Quintana

amb el suport de

GIRA
LAMP
Worktitude for light

habitatgeiciutat.com
info@habitatgeiciutat.com
FB | @habitatgeiciutat
IG | @housingandcity

**habitatge
i ciutat**
housing and city
DPA ETSAB UPC

1Q
Besòs/Safaretjos
Com compartim?